

Sarajevo, 19.07.2021. godine

TJEDNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINANSIJSKIM TRŽIŠTIMA
12.07.2021. - 16.07.2021.

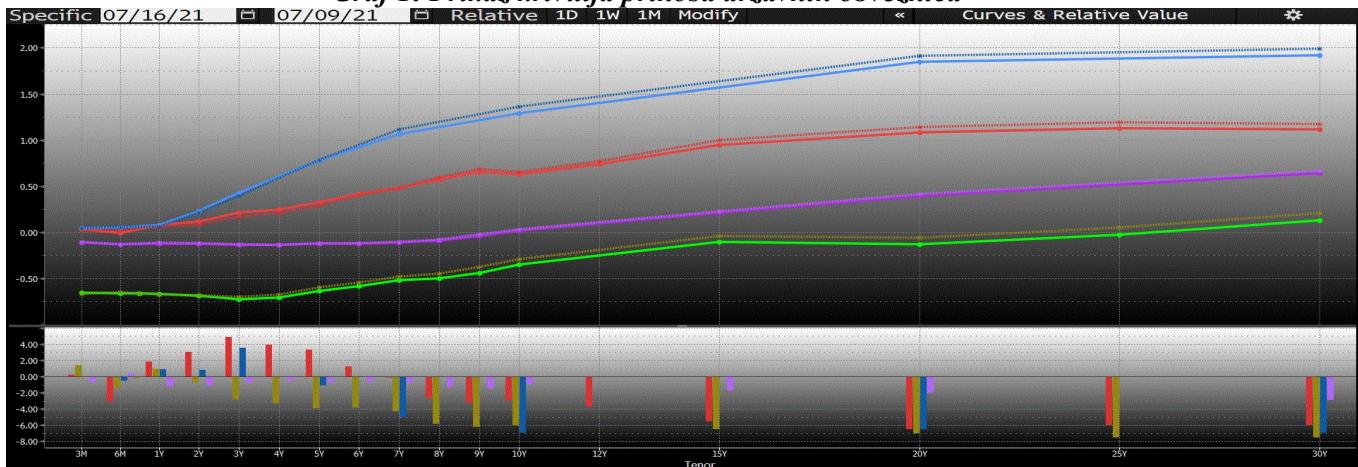
Tablica 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice

Prinosi	Eurozona	SAD	Velika Britanija	Japan
	9.7.21 - 16.7.21	9.7.21 - 16.7.21	9.7.21 - 16.7.21	9.7.21 - 16.7.21
2 godine	-0,68 - -0,68 ➔	0,21 - 0,22 ↗	0,09 - 0,12 ↗	-0,11 - -0,12 ➔
5 godina	-0,60 - -0,64 ➔	0,79 - 0,77 ➔	0,30 - 0,33 ↗	-0,11 - -0,12 ➔
10 godina	-0,29 - -0,35 ➔	1,36 - 1,29 ➔	0,66 - 0,63 ➔	0,03 - 0,03 ➔

Tablica 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke Bubillove

Dospijeće	Prinosi	
	9.7.21	16.7.21
3 mjeseca	-0,657	-0,644 ↗
6 mjeseci	-0,651	-0,665 ➔
1 godina	-0,659	-0,655 ↗

Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznica

Graf prikazuje krive prinosa Njemačke (zelena), SAD (plava), Velike Britanije (crvena) i Japana (ljubičasta) za razdoblja od 3 mjeseca do 30 godina na dane 16.07.2021. godine (pune linije) i 09.07.2021. godine (isprekidane linije). Na donjem dijelu grafa je prikazana razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

EUROZONA

Prinosi sigurnijih obveznica eurozone smanjeni su i tijekom proteklog tjedna, pri čemu su još jednom najveće promjene zabilježene kod obveznica sa srednjim i dužim rokovima dospijeća. Prinosi njemačkih obveznica su zabilježili pad između 1 i 6 baznih bodova. Prinosi italijanskih i španjolskih obveznica su smanjeni između 2 i 7 baznih bodova. Predsjednica ECB Lagarde je početkom proteklog tjedna izjavila da očekuje da će trenutni program kupovina obveznica (PEPP) u vrijednosti 1,85 bilijuna EUR nastaviti da se implementira „najmanje“ do ožujka 2022. godine, a da bi nakon toga mogao biti popraćen „tranzicijom u novi format“, bez daljeg pojašnjenja. Dodala je da je potrebno ostati veoma fleksibilan, te ne započinjati stvaranje očekivanja da je izlaz (iz programa) u narednih nekoliko tjedana, što predstavlja nagovještaj da bi na sjednici koja se održava 22. srpnja, ipak, moglo doći do priopćenja detalja budućih smjernica monetarne politike. Ona je najavila da bi jedinstvo ECB oko nove ciljane razine inflacije moglo oslabiti na narednoj sjednici, te dodala da će to biti prvi sastanak od kada je dogovorena nova strategija, što bi moglo dovesti do određenog različitog pozicioniranja.

ECB je objavila da je odobrena „faza ispitivanja“ digitalne verzije valute EUR, koja bi na kraju mogla da dovede do implementacije digitalne valute polovicom ovog desetljeća. Ipak, napomenuto je da ova odluka ne daje bilo kakve naznake budućih odluka o pitanju konačne implementacije digitalnog eura, te da će se o tome naknadno odlučivati, kao i da u svakom slučaju digitalni euro neće zamijeniti gotovinu, već će samo predstavljati njegovu „nadopunu“.

Ministri financija EU su usvojili investicijske planove za 12 članica, uključujući planove Italije, Španjolske i Francuske, što je otvorilo vrata ka prvim raspodjelama sredstava iz EU usmjerenih na ubrzanje ekonomskog oporavka nakon pandemije. Prema procjenama Europskog povjerenstva ovaj plan oporavka, čija je vrijednost 800 milijardi EUR, bi mogao da poveća javne investicije za 3,5% GDP-a u narednoj godini, a što bi predstavljalo najveći rast zabilježen u posljednjih više od deset godina. Prošlog tjedna je objavljeno nekoliko revidiranih prognoza ekonomskog rasta, koje su uglavnom bile bolje u odnosu na prethodne. Iz Ministarstva financija Njemačke je priopćeno da je ekonomski oporavak od krize izazvane pandemijom u Njemačkoj u punoj snazi, te da su izgledi za industriju i dalje pozitivni usprkos problemima na strani ponude poluproizvoda. Vlada Francuske očekuje da bi GDP ove zemlje u 2022. godini mogao zabilježiti rast preko 4%, a uzimajući u obzir snažnije ekonomske aktivnosti zabilježene tijekom ove godine. Središnja banka Italije je objavila nove prognoze ekonomskog rasta zemlje, prema kojima se u 2021. godini očekuje rast GDP-a od 5,1% (ranije 4,4%), dok se za 2022. godinu očekuje rast od 4,4% (ranije 4,5%), a prognoze za 2023. godinu su nepromijenjene (2,3%). Glasnogovornik Europskog povjerenstva je izjavio da je ova institucija odlučila da odloži plan da do kraja srpnja prezentira nove namete na digitalne usluge.

Tablica 3: Kretanje ekonomskih pokazatelja za eurozonu

Red. br.	Ekonomski pokazatelji	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Industrijska proizvodnja – EZ (G/G)	SVIBANJ	22,2%	20,5%
2.	Trgovinska bilanca – EZ (u milijardama EUR)	SVIBANJ	8,0	9,4
3.	Trgovinska bilanca – Italija (u milijardama EUR)	SVIBANJ	-	5,64
4.	Javni dug – Italija (u milijardama EUR)	SVIBANJ	-	2.686,8
5.	Bilanca proračuna – Belgija (u milijardama EUR)	LIPANJ	-	-14,10
6.	Stopa inflacije – EZ (final.)	LIPANJ	1,9%	1,9%
7.	Stopa inflacije – Njemačka (final.)	LIPANJ	2,1%	2,1%
8.	Stopa inflacije – Francuska (final.)	LIPANJ	1,9%	1,9%
9.	Stopa inflacije – Austrija (final.)	LIPANJ	2,7%	2,8%
10.	Stopa inflacije – Španjolska (final.)	LIPANJ	2,4%	2,5%
11.	Stopa inflacije – Italija (final.)	LIPANJ	1,3%	1,3%
12.	Stopa inflacije – Finska	LIPANJ	-	2,0%
13.	Obujam maloprodaje – Finska (final.)	SVIBANJ	1,6%	4,8%
				11,0%

SAD

Tijekom proteklog tjedna ministrica financija SAD Yellen je pozvala zemlje EU da potpišu revidirani globalni sporazum u vezi sa oporezivanjem poduzeća. Dodala je da su potrebni održivi izvori prihoda koji se ne oslanjaju na dalje oporezivanje plaća radnika, čime se pogoršavaju ekonomske razlike čijem smanjenju su svi posvećeni. Prema njezinim riječima, treba zaustaviti preusmjeravanje kapitalnih prihoda korporacija ka jurisdikcijama niskih poreza, kao i računovodstvene trikove koji ovim korporacijama omogućavaju izbjegavanje plaćanja. Ministrica Yellen je, nakon sastanaka sa europskim ministrima financija u Briselu, izjavila da osjeća da zemlje EU, koje su do sada odbijale da potpišu sporazum, ovog mjeseca žele da pronađu način da to i učine. Irska, Mađarska i Estonija su među osam zemalja širom svijeta koje su odbile da potpišu kada je OECD ponudio sporazum.

U utorak je objavljen podatak o neočekivanom rastu stope inflacije u lipnju na 5,4%, što predstavlja najbrži rast od 2008. godine. Predsjednik Feda Powell je tijekom obraćanja pred Kongresom izjavio da je američko tržište rada „još uvijek daleko“ od ciljane razine koju Fed želi da vidi prije nego što smanji podršku ekonomiji. Powell je dodao da se stopa inflacije znatno povećala i vjerojatno će ostati na toj razini narednih nekoliko mjeseci, prije nego počne da se smanjuje. Powell je, također, istaknuo da treba preći dug put u obnavljanju tržišta rada, a to je zaostatak od 7,5 milijuna radnih mesta od razine prije pandemije, pri čemu je najveći teret na radnicima sa niskim plaćama i većim

etničkim i manjinskim grupama, dok je ukupna stopa udjela radne snage i dalje depresivna. Obraćanje Powella pred Kongresom je reflektiralo pozitivne signale kako je izjavio da je prikladno da monetarna politika za sada ostane prilagodljiva, te je dodao da se Fed trenutno suočava sa izazovima kako da reagira na inflaciju koja je veća od očekivane razine.

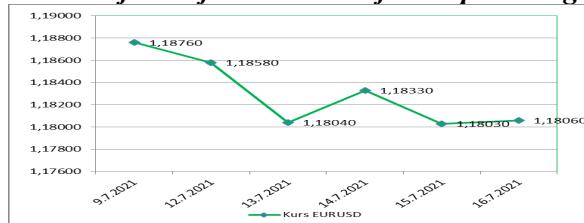
Predsjednik Feda iz Čikaga Evans je signalizirao da je rast radnih mesta ispod očekivanja i da će biti potreban značajan napredak prije nego što Fed počne sa smanjenjem podrške ekonomiji. Evans je izjavio da ima još čimbenika koji bi se mogli procijeniti u pravcu značajnijeg daljeg napretka, bez obzira što je stopa zaposlenosti u posljednjim mjesecima ispod očekivanja i to sve radi prilagođavanja stava monetarnoj politici. Po njegovom mišljenju, ako bi se stopa nezaposlenosti zadržala na razini od 4,5% do kraja godine, tada bi bilo potrebno prilagođavanje. Iako se očekuje rast kamate stope početkom 2024. godine, po njegovim riječima moglo bi se to dogoditi i u 2023. godini.

Tablica 4: Kretanje ekonomskih pokazatelja za SAD

Red. br.	Ekonomski pokazatelji	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Stopa inflacije (G/G)	LIPANJ	4,9%	5,4%
2.	Stopa temeljne inflacije (G/G)	LIPANJ	4,0%	4,5%
3.	Prosječne realne tjedne zarade (G/G)	LIPANJ	-	-1,4%
4.	MBA aplikacije za hipotekarne kredite	9. srpnja	-	16,0%
5.	Indeks proizvođ. cijena za trajnu potražnju (G/G)	LIPANJ	6,7%	7,3%
6.	Indeks povjerenja u prerađivački sektor	SRPANJ	18,0	43,0
7.	Inicijalni zahtjevi nezaposl. za pomoć	10. srpnja	350.000	360.000
8.	Kontinuirani zahtjevi nezaposl. za pomoć	3. srpnja	3.300.000	3.241.000
9.	Industrijska proizvodnja (M/M)	LIPANJ	0,6%	0,4%
10.	Iskorištenost kapaciteta	LIPANJ	75,6%	75,4%
11.	Indeks raspoloženja potrošača	11. srpnja	-	52,2
12.	Maloprodaja (M/M)	LIPANJ	-0,3%	0,6%
13.	Indeks raspoloženja potrošača Sv.iz Mičigena P	SRPANJ	86,5	80,8
				85,5

USD je aprecirao u odnosu na EUR, te je tečaj EURUSD zabilježio pad sa razine od 1,1876 na razinu od 1,1806.

Graf 2: Kretanje tečaja EURUSD tijekom proteklog tjedna

VELIKA BRITANIJA

Jaz u bogatstvu u Velikoj Britaniji se tijekom pandemije proširio, jer je oko 10% najbogatijih u prosjeku povećalo bogatstvo za 50.000 GBP. Prema rezultatima The Resolution Foundation bogatstvo se povećalo tijekom pandemije zbog nemogućnosti potrošnje i rasta cijena kuća, iako je ukupna korist za bogate slojeve umanjena. Istraživanje Bloomberga je pokazalo da se očekuje da će se ekonomija ove zemlje tijekom 2021. godine povećati za 7%, a u 2022. godini se očekuje rast od 5,5%, te 2% u 2023. godini.

BoE je ukinula preostala pandemijska ograničenja na isplatu dividendi za HSBC, Barclays i ostale vodeće kreditore, a ova odluka je odmah postala efektivna. Istaknuto je da su testovi na stres pokazali da se ove banke mogu nositi sa negativnim efektima pandemije Covid19.

Inflacija je tijekom lipnja bila iznad ciljane razine BoE i iznosila je 2,5% godišnje. Zvanični podaci su pokazali da su povećane cijene hrane, goriva, polovnih automobila, odjeće i obuće, što je i utjecalo na rast inflacije u prošlom mjesecu, kako se ekonomija ponovo otvorila nakon lockdowna. Inflacija od 2,5% je najveća inflacija u posljednje skoro tri godine. Rast je bio neočekivan i pojačao je izazove koji se nalaze pred BoE vezano za pitanje monetarnih stimulansa, ali i ranijih tvrdnji da će rast inflacije biti privremen. Viceguverner BoE Ramsden je izjavio da bi inflacija mogla dostići dvostruko višu razinu od ciljane razine, ukazujući da bi monetarna politika možda trebalo da bude restriktivnija. Prema njegovim

očekivanjima, vrhunac inflacije bi mogao biti 4%. Istaknuo je i da bi stopa nezaposlenosti mogla biti niža nego što je BoE očekivala u svibnju, te da će plaće vjerovatno imati tendenciju rasta.

Tablica 5: Kretanje ekonomskih pokazatelja za UK

Red. br.	Ekonomski pokazatelji	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Inflacija (G/G)	LIPANJ	2,2%	2,5%
2.	Indeks maloprodajnih cijena (G/G)	LIPANJ	3,4%	3,9%
3.	PPI izlazne cijene proizvodnje (G/G)	LIPANJ	4,8%	4,3%
4.	PPI ulazne cijene proizvodnje (G/G)	LIPANJ	11,0%	9,1%
5.	Zahtjevi nezaposlenih za pomoć	LIPANJ	-	-114.800
6.	ILO stopa nezaposlenosti, tromjesečno	SVIBANJ	4,7%	4,8%
7.	Prosječne tjedne zarade, tromjesečno	SVIBANJ	7,1%	7,3%
				5,7%

Tijekom proteklog tjedna GBP je deprecirala u odnosu na EUR i u odnosu na USD. Tečaj EURGBP je zabilježio rast sa razine od 0,85447 na razinu od 0,85766, a tečaj GBPUSD je smanjen sa razine od 1,3901 na razinu od 1,3767.

JAPAN

BoJ je na sastanku održanom u petak zadržala referentu kamatnu stopu na -0,1% i ciljanu razinu prinosa na desetogodišnje obveznice na 0%, kako se i očekivalo. BoJ je smanjila prognoze ekonomskog rasta tijekom ove fiskalne godine, jer uvedene nove izvanredne mjere u borbi protiv Covid19 štete potrošnji, čime se pojačavaju očekivanja da će BoJ zaostajati za drugim središnjim bankama u povlačenju masivnih poticaja. Uz postojeću monetarnu politiku, BoJ se približila neistraženoj teoriji sa iznošenjem detalja nove šeme programa koje su usmjerene na financiranje aktivnosti u borbi protiv klimatskih promjena. BoJ je također objavila listu drugih koraka koje će poduzeti u vezi s klimatskim promjenama, uključujući i plan za početak kupovine „zelenih“ obveznica, koristeći mali fond deviznih rezervi. Zelene obveznice će kupovati putem „Azijskog fonda obveznica“, koji je formiran 2005. godine na forumu regionalnih središnjih banaka pod nazivom Izvršni sastanak središnjih banaka Istočne Azije i Pacifika. Reuters je prenio izjave neimenovanih zvaničnika da Japan ojačava diplomatske napore kako bi globalno regulirao digitalne valute, koje izazivaju sve veću paniku u Vladi u smislu da bi širenje novih oblika privatnog novca moglo ugroziti finansijski sustav.

Analitičari uviđaju ubrzavanje ekonomskog rasta u IV tromjesečju, pri čemu većina analitičara očekuje „snažan“ i „vrlo snažan“ rast nakon usporene potražnje u drugoj polovici godine, dajući time pozitivne prognoze ekonomskog rasta. Potkomitet pri Ministarstvu rada je predložio povećanje prosječne minimalne plaće za oko 3% na skoro 8,5 USD po satu, tijekom ove fiskalne godine. Ove preporuke prate ranije pozive premijera Suge da se poveća minimalna plaća u zemlji na 1.000 JPY (9,05 USD) po satu, dok kreatori monetarne politike nastoje da osiguraju da kućanstva mogu povećati potrošnju, kada se budu smanjili utjecaji Covid19 na ekonomiju.

Tablica 6: Kretanje ekonomskih pokazatelja za Japan

Red. br.	Ekonomski pokazatelji	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Temeljne strojne porudžbine (G/G)	SVIBANJ	6,3%	12,2%
2.	PPI indeks proizvođačkih cijena (G/G)	LIPANJ	4,8%	5,0%
3.	Porudžbine strojnih alata (G/G) P	LIPANJ	-	96,6%
4.	Industrijska proizvodnja (G/G) F	SVIBANJ	-	21,1%
5.	Iskorištenost kapaciteta (M/M)	SVIBANJ	-	-6,8%
6.	Indeks tercijarnog sektora (M/M)	SVIBANJ	-0,9%	-2,7%
				-0,8%

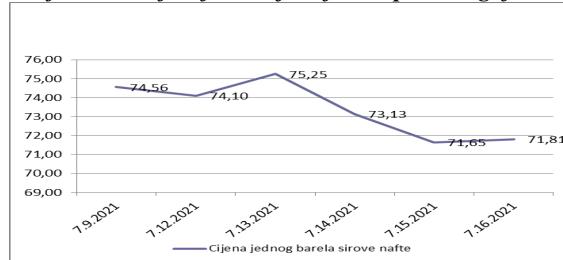
JPY je tijekom proteklog tjedna aprecirao u odnosu na EUR, te je tečaj EURJPY zabilježio pad sa razine od 130,80 na razinu od 129,95. JPY je blago aprecirao i u odnosu na USD, te je tečaj USDJPY zabilježio pad sa razine 110,14 na razinu od 110,07.

NAFTA I ZLATO

Na otvaranju njujorške burze u utorak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 74,56 USD (62,78 EUR). Tijekom proteklog tjedna cijena nafte je imala tendenciju pada, osim trgovanja u utorak kada je došlo do rasta cijene pod utjecajem smanjenja ponude ovog energenta i očekivanja daljeg smanjenja zaliha nafte u SAD, usprkos tome što su pojačani strahovi od širenja pandemije, a što bi se moglo odraziti na ekonomski rast. Već narednog dana, u srijedu, cijena je počela da se smanjuje, nakon što su podaci pokazali da je uvoz ovog energenta u Kinu u prvih šest mjeseci tekuće godine smanjen, dok su očekivanja za stanje zaliha nafte u SAD dala određenu podršku cijeni nafte. Sredinom tjedna investitori su počeli da se pripremaju za veću ponudu nafte, što je rezultat kompromisa među članicama OPEC-a, što je utjecalo na pad cijene nafte. Također, stanje zaliha nafte u SAD je ukazalo na njihov rast, što je još jedan čimbenik koji je utjecao na smanjenje cijene nafte. Članice OPEC+ su postigle sporazum o povećanju obujma proizvodnje nafte kao odgovor na rast cijena ovog energenta, te je postavljena ciljana razina za kraj 2022. godine za obnavljanje proizvodnje koja je smanjena početkom pandemije. OPEC+ će ubrzati dodatnih 400.000 barela dnevno svakog mjeseca od kolovoza, te će se ukupan output povećati na oko 2 milijuna barela dnevno do kraja godine. Kao dio sporazuma, članicama OPEC+ će biti omogućene veće osnovne proizvodne linije, što je pobeda UAE koji su upravo zbog ovih limita u proizvodnji prijetili vetom na bilo koji sporazum.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 71,81 USD (60,83 EUR). Promatrano na tjednoj razini, cijena nafte je smanjena za 3,69%.

Graf 3: Kretanje cijene nafte tijekom proteklog tjedna

Pripremili:
Služba Front Office
Odjeljenje za bankarstvo

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je utemeljen na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantirati njihovu točnost i ne snosi odgovornost za izravnu ili neizravnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na temelju njih.

Na otvaranju londonske burze metala u ponedjeljak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.808,32 USD (1.522,67 EUR). Cijena zlata je do četvrtka imala tendenciju rasta. Početkom tjedna rast cijene bio je podržan očekivanjima investitora o stanju inflacije u SAD. Očekivalo se da će podaci o inflaciji dati jasnije smjernice o eventualnim odlukama Feda, u smislu zaoštrevanja monetarne politike. Pored toga, investitori su bili i u isčekivanju svjedočenja predsjednika Feda Powella pred Kongresom, što je bilo planirano za srijedu i četvrtak prošlog tjedna. Indeks cijena na malo je pokazao da je ovaj podatak bio veći od očekivanja. Tijekom lipnja indeks cijena na malo je povećan za 5,4%, dok se očekivalo da bi rast mogao iznositi 4,9%. Usprkos tome što su podaci pokazali da je indeks cijena na malo u SAD povećan više nego što se očekivalo, to nije imalo značajan efekat po kretanje cijene zlata. Sredinom tjedna cijena zlata je počela da bilježi rast iako je predsjednik Feda Powell istaknuo da su inflatori skokovi uglavnom tranzitorni. Do četvrtka je cijena zlata nastavila da se povećava, jer su investitori procjenjivali izjave Powella o podršci ekonomiji SAD, kao i uzimajući u obzir da je inflacija veća od očekivane. Cijena zlata je u petak smanjena, ali se i dalje održava tendencija rasta, te cijena bilježi rast četvrti tjedan zaredom pod utjecajem priopćenja Feda kojima održavaju prilagodljivu monetarnu politiku.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.812,05 USD (1.534,86 EUR). Na tjednoj razini cijena zlata je povećana za 0,21%.

Graf 4: Kretanje cijene zlata tijekom proteklog tjedna

